

Regionální školství

Přednáška do předmětu Ekonomika
školství

04. listopad 2005

ISCED 1997- Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání

International Standard Classification of Education-
ISCED, stupně:

ISCED 0	předprimární vzdělávání
ISCED 1	primární vzdělávání
ISCED 2	nižší sekundární vzdělávání
ISCED 3	vyšší sekundární vzdělávání
ISCED 4	postsekundární vzdělávání
ISCED 5	první stupeň terciárního vzdělávání
ISCED 6	druhý stupeň terciárního vzdělávání

System vzdělávacích programů

- MŠMT zpracovává Národní program vzdělávání, který vláda předkládá Posl. sněmovně a Senátu ke schválení
- pro každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání se vydávají rámcové vzdělávací programy, které vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání a jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů
- kurikulum:
  1. vzdělávací program, projekt, plán
  2. průběh studia a jeho obsah
  3. obsah veškerých zkušeností, které žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících, jejich plánování a hodnocení

Vzdělávací soustavu tvoří

---

1. školy

- mateřská škola, základní škola
- střední škola (gymnázium, SOŠ, SOU)
- konzervatoř, základní umělecká škola
- jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky

2. školská zařízení

- školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických prac.
- školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání
- zařízení školního stravování
- školská účelová zařízení, výchovná a ubytovací zařízení
- školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči

Formy vzdělávání

- denní forma-výuka organizovaná pravidelně každý den v pětidenním vyučovacím týdnu v průběhu školního roku
- večerní forma- výuka organizovaná pravidelně několikrát v týdnu v rozsahu 10 až 18 hodin týdně v průběhu školního roku zpravidla v odpoledních a večerních hodinách
- dálková forma- samostatné studium spojené s konzultacemi v rozsahu 200 až 220 konzultačních hodin v šk. roce
- distanční forma- samostatné studium uskutečňované převážně nebo zcela prostřednictvím informačních technologií, popřípadě spojené s individuálními konzultacemi
- kombinovaná forma- střídání denní a jiné formy vzdělávání

Předškolní vzdělávání

- vyhláška č. 14/2005 o předškolním vzdělávání
- ISCED 0- předprimární výchova
- je institucionálně zajišťováno mateřskými školami, popř. je realizováno v přípravných třídách základních škol
- se zpravidla organizuje pro děti ve věku od 3 do 6 (7) let.
- MŠ se dělí na třídy, je možné vytvářet homogenní, věkově heterogenní třídy třídy integrované
- MŠ s jednou třídou má nejméně 15 dětí, MŠ se dvěma a více třídami má nejméně v průměru 18 dětí ve třídě

	1996/97	1997/98	1998/99	99/2000	2000/01	2001/02	2002/03
Předškolní výchova celkem	324 316	314 354	310 437	297 846	287 511	284 053	286 139
podíl dětí v předškolním vzdělávání na populaci 3-5letých	87,8%	90,7%	96,5%	97,2%	98,6%	103,0%	106,3%
mateřské školy	317 159	307 508	302 856	290 192	279 838	276 438	278 859
podíl na populaci 3-5letých	85,9%	88,7%	94,2%	94,7%	96,0%	100,2%	103,5%
speciální mateřské školy	7 157	6 869	6 524	6 438	6 309	6 148	6 091
podíl na populaci 3-5letých	1,9%	2,0%	2,0%	2,1%	2,2%	2,2%	2,3%
přípravné třídy pro děti ze sociokulturním znevýhodněním	x	x	1 237	1 425	1 364	1 467	1 489

**STÁTNÍ
ÚROVEŇ**

NÁRODNÍ PROGRAM VZDĚLÁVÁNÍ (NPV)

RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY (RVP)

RVP PV

RVP ZV

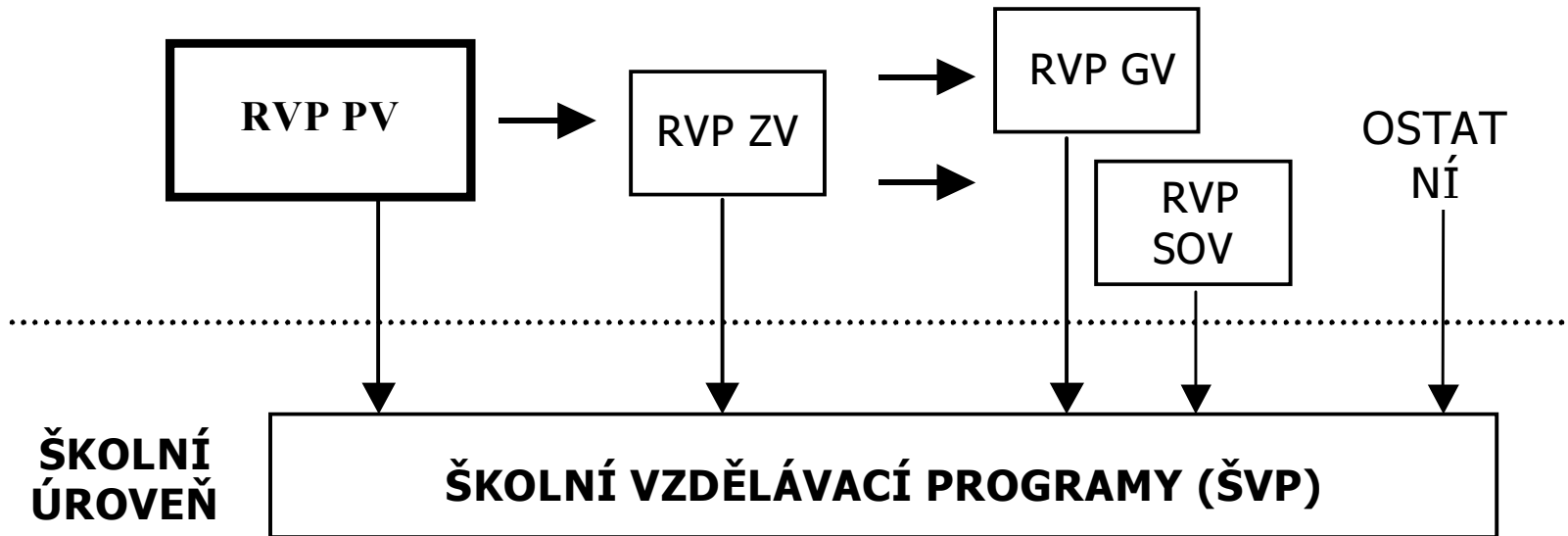
RVP GV

**RVP
SOV**

**OSTAT
NÍ**

**ŠKOLNÍ
ÚROVEŇ**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY (ŠVP)

Hlavní principy RVP PV

- akceptování přirozených vývojových specifíků dětí předškolního věku
- umožnění rozvoje a vzdělávání každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb
- vytváření základů klíčových kompetencí dosažitelných v etapě PV
- definování kvality předškolního vzdělávání z hlediska cílů vzdělávání, podmínek, obsahu i výsledků, které má přinášet
- zajištění srovnatelné pedagogické účinnosti vzdělávacích programů vytvářených a poskytovaných jednotlivými mateřskými školami
- vytváření prostoru pro rozvoj různých programů a koncepcí i pro individuální profilaci každé mateřské školy
- využívání různých forem i metod vzdělávání a přizpůsobování vzdělávání konkrétním regionálním i místním podmínkám, možnostem a potřebám
- poskytování rámcových kritérií využitelných pro vnitřní i vnější evaluaci mateřské školy i poskytovaného vzdělávání

Cíle v předškolském vzdělávání

Vzdělávací cíle		
	<i>formulované jako záměry</i>	<i>formulované jako výstupy</i>
<i>v úrovni</i>	Rámcové cíle: <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání 2. Osvojení hodnot 3. Získání osobnostních postojů	Klíčové kompetence: <ol style="list-style-type: none"> 1. kompetence k učení 2. kompetence k řešení problémů 3. kompetence komunikativní 4. kompetence sociální a
<i>v úrovni</i>	Dílčí cíle v oblastech: <ol style="list-style-type: none"> 1. biologické 2. psychologické 3. interpersonální 4. sociálně-kulturní	Dílčí výstupy (dílčí poznatky, dovednosti, hodnoty a postoje) v oblastech: <ol style="list-style-type: none"> 1. biologické 2. psychologické 3. interpersonální 4. sociálně-kulturní

Školní vzdělávací program má obsahovat informace:

- identifikační údaje o mateřské škole
- obecná charakteristika školy
- podmínky vzdělávání
- organizace vzdělávání
- charakteristika vzdělávacího programu
- vzdělávací obsah
- evaluační systém

Povinnost školní docházky

- po dobu 9 školních roků, nejvýše však do konce školního roku, v němž žák dosáhne sedmnáctého roku věku
- povinnost přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce v době od 15. ledna do 15. února kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku
- zákon umožňuje i jiný způsob plnění povinné školní docházky- individuální vzdělávání a vzdělávání žáků s hlubokým mentálním postižením

základní vzdělávání

- vyhláška č. 48 ze dne 18. ledna 2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- upravuje organizaci vzdělávání, počty žáků ve školách a třídách, poskytování učebnic, učebních textů a dalších základních potřeb, přípravné třídy, hodnocení žáků, výchovná opatření a další

Základní vzdělávání

- 9 ročníků, první (1.-5. ročník) a druhý stupeň (6.-9. ročník)
- hodnocení výsledků žáků:
  - vysvědčení každé pololetí, za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení
  - hodnocení může být vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů
  - o způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady
  - v posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení (i v 5. a 7. ročníku, pokud se žák hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole)

		1996/97	1997/98	1998/99	99/2000	2000/01	2001/02	2002/03
Povinná školní docházka - žáci celkem		1 200 072	1 192 937	1 179 587	1 166 132	1 145 744	1 114 616	1 079 261
v tom žáci	základních škol	1 100 096	1 092 476	1 082 415	1 071 318	1 056 860	1 027 827	994 130
	v 1.-5. ročníku (před rokem 1996 v 1.-4. ročníku)	636 986	635 642	626 788	618 035	605 007	579 219	544 554
	v 6.-8. ročníku (před rokem 1996 v 5.-8. ročníku)	350 421	348 193	345 965	344 486	343 346	340 576	341 858
	v 9. ročníku	112 689	108 641	109 662	108 797	108 507	108 032	107 718
	středních škol, v ročnících odpovídajících 5.- 9. ročníku ZŠ	50 463	51 879	49 344	48 341	43 687	42 762	42 249
	speciálních základních škol, zvláštních a pomocných škol	48 473	47 576	46 644	45 271	43 777	42 661	41 895
	základních, zvláštních a pomocných škol při VÚ	1 040	1 006	1 184	1 368	1 420	1 366	1 347
Odpovídající věková populace		1 195 514	1 155 272	1 159 510	1 146 157	1 118 623	1 100 602	1 045 313
Podíl žáků plnících povinnou školní docházku na populaci 6-14letých (respektive 6-13letých)		92,0%	94,6%	93,4%	93,5%	102,4%	101,3%	103,3%

Vývoj počtu základních škol

Organizace vyučování		1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	99/2000	2000/01	2001/02	2002/03
Celkem škol		4 212	4 166	4 132	4 099	4 068	4 032	3 999	3 961
v tom	školy vyučující žáky na obou stupních	2 491	2 490	2 489	2 485	2 480	2 471	2 463	2 450
	školy pouze s 1.stupněm	1 712	1 672	1 638	1 608	1 584	1 557	1 531	1 506
	školy pouze s 2.stupněm	9	4	5	6	4	4	5	5

Vývoj počtu ZŠ podle zřizovatele

Zřizovatel		1996/97	1997/98	1998/99	99/2000	2000/01	2001/02	2002/03	
Školy celkem		4 166	4 132	4 099	4 068	4 032	3 999	3 961	
v tom	veřejný	4 116	4 081	4 046	4 017	3 982	3 949	3 911	
	v tom	MŠMT	6	2	3	1	–	–	–
		obec	4 110	4 079	4 043	4 016	3 982	3 949	3 910
		jiný resort	–	–	–	–	–	–	–
		kraj	x	x	x	x	x	–	1
	soukromý	33	32	33	31	30	29	29	
	církev	17	19	20	20	20	21	21	

Počet žáků		1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	99/2000	2000/01	2001/02	2002/03
Celkem školy		4 212	4 166	4 132	4 099	4 068	4 032	3 999	3 961
v tom školy s počtem žáků	do 50	1 278	1 143	1 104	1 089	1 076	1 053	1 073	1 091
	51 - 100	412	443	455	458	451	458	440	426
	101 - 150	325	283	284	283	280	275	258	246
	151 - 200	286	301	298	309	311	315	329	333
	201 - 250	231	236	249	243	243	241	242	238
	251 - 300	208	163	171	164	174	170	163	174
	301 - 350	251	219	197	194	192	190	200	195
	351 - 400	194	210	216	208	186	183	197	208
	401 - 450	194	182	174	176	202	209	196	199
	451 - 500	195	183	171	180	164	170	170	182
	501 - 550	161	169	177	162	177	161	165	160
	551 - 600	126	151	150	144	138	147	131	130
	601 - 650	123	122	125	127	121	117	139	124
	651 - 700	68	103	109	111	108	126	107	92
	701 - 750	52	86	77	85	88	69	66	57
	751 - 800	49	50	59	63	62	60	50	49
	801 - 850	19	48	43	36	35	39	32	28
	851 - 900	11	27	25	26	23	17	18	9
901 - 950	14	15	17	15	15	12	7	10	
951 - 1 000	3	13	14	12	8	4	7	3	
nad 1 000	12	19	17	14	14	15	9	7	

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání- principy:

- navazuje svým pojetím na RVP PV a je východiskem pro koncepci RVP pro střední vzdělávání
- vymezuje vše, co je nezbytné v povinném základním vzdělávání
- specifikuje úroveň klíčových kompetencí
- vymezuje vzdělávací obsah- očekávané výstupy a učivo
- zařazuje do vzděl. průřezová témata s výrazně formativními funkcemi
- podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu a předpokládá volbu různých vzdělávacích postupů, odlišných metod, forem výuky a využití všech podpůrných opatření ve shodě s individuálními potřebami žáků
- je závazný pro všechny střední školy při stanovování požadavků přijímacího řízení
- je otevřený dokument

Cíle základního vzdělávání

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Klíčové kompetence v RVP ZV

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanské
- kompetence pracovní

Vzdělávací oblasti- 9:

- jazyk a jazyková komunikace
- matematika a její aplikace
- informační a komunikační technologie
- člověk a jeho svět
- člověk a společnost
- člověk a příroda
- umění a kultura
- člověk a zdraví
- člověk a svět práce

Střední vzdělávání

Vyhláška č. 13 ze dne 29. prosince 2004 o středním vzdělávání a vzdělávání na konzervatoři

Stupně středního vzdělání

- střední vzdělání
- střední vzdělání s výučním listem
- střední vzdělání s maturitní zkouškou

Přijímání do prvního ročníku vzdělávání na střední škole

Ukončování středního vzdělání

- závěrečná zkouška
- maturitní zkouška
  - společná část- 3 zkoušky
  - profilová část- 3 zkoušky

Vývoj počtu SŠ

Zřizovatel		1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	99/2000	2000/01	2001/02	2002/03	
Střední školy celkem (počet zařízení)		1 871	2 050	2 116	2 100	1 995	1 859	1 766	1 740	1 729	1 715	
v tom	veřejný	1 503	1 591	1 618	1 562	1 511	1 411	1 363	1 355	1 348	1 337	
	v tom	MŠMT	800	794	824	789	1 341	1 261	1 223	1 212	x	x
		obec	12	22	18	19	18	16	17	19	15	15
		kraj	x	x	x	x	x	x	x	x	1	1
		jiný resort	691	781	776	754	152	134	123	124	1 332	1 321
	neveřejný	368	459	498	538	484	448	403	385	381	378	
	v tom	soukromý	329	418	455	495	447	413	367	350	346	343
		církev	39	41	43	43	27	35	36	35	35	35